



SZABÓ CSILLA

22., 45., 57., 2...

*Illusztrációs fotó: Apropó színjátszócsoport*

Vajon mit takarnak ezek a számok? Ezek a számok az országos színjátszó fesztiváljaink korát jelentik. Bizony, már a legfiatalabb is 22 éves lesz az idén. Ez tulajdonképpen öröndetes tény, mint ahogy öröndetes az is, hogy a három fesztivál körében az utóbbi három év statisztikai átlagát vizsgálva évente mintegy 64 csoport működéséről tudunk. Róluk tudunk, mert ők prezentálják előadásaikat fesztiválokon. Rajtuk kívül szerintem még legalább 30 csoport van, amely dolgozik ugyan, de előadásai a faluközösség vagy iskola előtt kerülnek bemutatásra, és nem szakmai fórumokon. Izgalmas vizsgálni azt is, hogy milyen kiegészítő rendezvények kapcsolódnak az egyes fesztiválokhoz.

#### **DUNA MENTI TAVASZ – DUNASZERDAHELY**

2020-ban a 44. évfolyamához érkezett a Duna Menti Tavasz. A statisztikákat vizsgálva évente átlagosan 40 csoport küldi el jelentkezési lapját az előválogatókra. Évente 7 előválogatót rendez meg a fesztivál főszervezője, a Csemadok Művelődési Intézete. Ezek az előválogatók Dél-Szlovákia különböző helyszínein, nyugattól keletig valósulnak meg. A negyven csoport a következő három kategória valamelyikében mutatkozik be: bábozás, szerkesztett játék és gyermekszínjátszás. A fesztiválhoz kapcsolódik egy bábos képzés és egy gyermekszínjátszó tábor is. Az előválogatókat követően a fesztiválon végül általában 30 csoport vesz részt, ami kb. 600 résztvevőt jelent, Dél-Szlovákia teljes területéről.

#### **EGRESSY BÉNI SZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁL – SZEPSI**

A Szepsiben szervezett színjátszófesztivál 21 évvel ezelőtt azért jött létre, hogy a közösségépítést segítő színjátszásnak, a falusi színjátszásnak fórumot teremtsen. Ez mára különböző okok miatt megváltozott, de ennek az írásnak nem célja ezt vizsgálni. A fesztivál előtt három járási seregszemlén mutatkoznak meg a csoportok, de ezeknek a seregszemléknek nincs válogató jellegük, a csoportok jelentkezés alapján jutnak ki a fesztiválra. A műsorfüzeteket vizsgálva az derül ki, a résztvevő csoportok száma 14–16 között mozog évente, ami kb. 250–300 dél-szlovákiai résztvevőt foglal magába. A fesztiválhoz nem kapcsolódik képzés vagy tábor. A rendezvény főszervezője a Csemadok Szepsi Területi Választmánya, a CSEMADOK OT megbízásából.

#### **JÓKAI NAPOK – KOMÁROM**

2020-ban 57. alkalommal nyitja meg kapuit a Jókai Napok. Az elmúlt három évből kiindulva a legrégebben megrendezésre kerülő színjátszó fesztiválunkba 14–10 csoport, vagyis kb. 150–200 résztvevő kapcsolódik be Dél-Szlovákia teljes területéről. A fesztivál előtt a benevezett előadások előválogatáson esnek át, amely egyben szakmai segítséget is jelent. A fesztiválhoz kapcsolódik egy 10 napos diákszínjátszó tábor, melyben három rendezővel dolgoznak a színjátszók. A tábor egyben beszédtechnikai, színpadi mozgásos és zenei képzést is kínál. Az elkészült három előadás bemutató-

ja nyilvános, és a tábor utolsó estéjén kerül rá sor. A fesztivál és a tábor szervezője a Jókai Napok Nem Befektetési Alap. A tábor legjelentősebb eredményének tartom, hogy itt találkozott és dolgozott együtt az a csapat, amelyből a Gurigongo Symposium és a Vekker Műhely alakult ki.

#### **ALTERNATÍVA – A FÜGGETLEN, STRUKTÚRÁN KÍVÜLI SZÍNHÁZAK SEREGSZEMLÉJE**

Az Alternatíva, a független, struktúrán kívüli színházak seregszemléje fő szervezője az Ad Valorem és a Dialóg nonprofit szervezet. A találkozó első alkalommal Dunaszerdahelyen, 2018. október 2. és 4. között került megrendezésre. 2020-ban Komárom ad otthont a fesztiválnak.

Az alternatív színház fogalma az utóbbi évtizedekben részévé vált a színházi kultúránknak, a fogalom pontos meghatározása azonban nem egyészes: meghatározhatjuk a működési forma felől, a kőszínházi működéssel ellentétben, esetleg állandó társulattal és költségvetéssel nem rendelkező színházi csoportosulásokat érthetünk alatta. Vagy megközelíthetjük a formai megoldások irányából, melynek értelmében formabontó, kortárs alkotásokat létrehozó színházi műhelyeket sorolunk ide. Közben ne feledkezzünk meg arról sem, hogy vannak alkotók, csoportok, akik – valamilyen oknál fogva – nem fértek bele a „keretbe”, nem tudtak vagy nem is akartak beilleszkedni a rendszerbe, ezért más utat kerestek a színházi pályán való érvényesülésre. Ezeket az irányokat, szem-

léleteket, lehetőségeket próbálja meg összefogni az alternatív színház mint új kezdeményezés.

Nem kívánom az egyes fesztiválok szervezetségét minősíteni, annál inkább sem, mert mindegyik egyedi profillal bír, így a megvalósítással összefüggő problémáik is különbözőek. Sokkal inkább azokra a dilemmákra akarom felhívni a figyelmet, aminek a megbeszélési igénye most már egyre sürgetőbben mutatkozik meg, és függetleníteni lehet az egyes fesztiváloktól. Sőt hatékonyabban tud működni, ha nem a fesztiválok köré szerveződik, hanem szakmai igények befolyásolják, irányítják.

Tavaly a Duna Menti Tavasz fesztiválon tapasztaltam azt, hogy elérkezett az idő néhány probléma megvitatására. Nem szervezési kérdésekre gondolok, mert azt hiszem, hogy azok a szervezőkkel való kommunikáció során orvosolhatók, tisztázhatók. Amennyiben azt szeretnénk, hogy a színjátszás terén építkezni tudjunk, tisztáznunk kell néhány szakmai kérdést. Eltelt kb. 19 év a Pódium Színházi Társaság megszűnése óta, azóta nincs a szlovákiai magyar amatőr színjátszásnak szakmai szervezete. Eddig igazából nem mutatkozott kézzelfogható jel egy ilyen szervezet létrejöttének igényére. Tavaly a Duna Menti Tavaszon először tapasztaltam, itt az ideje meghallgatni a gyermekszínjátszó rendezőket, hogy tulajdonképpen mire lenne szükségük. Várady

Nellivel eldöntöttük, hogy egy képzést szervezünk Rimaszombatban a gyermekszínjátszó-rendezőknél. A képzés meg is valósult, négy hétvégén 8 keleti és közép-szlovákiai csoportvezető vett rajta részt. A képzés oktatógárdájához csatlakozott Varga Emese dramaturg is. A tanfolyam zárását követően igény mutatkozott arra, hogy a képzést jövőre vigyük el keletebbre is. Mivel az Event n.o. pályázott mentori tevékenységre, arra gondoltunk, összekapcsoljuk a mentori tevékenységet és a képzést. Áprilisban szervezünk két képzést Kisgéresen, de egy nappal korábban érkezünk, így lehetőséget kínálunk mentori segítségnyújtásra is. Szívesen elme gyünk a csoportok próbáira, hogy még a Duna Menti Tavasz válogatói előtt tudjuk segíteni a csoportvezetőknél. A képzést Várady Kornélia, Szabó Csilla, Varga Emese és Kalocsányi Gábor biztosítja. Természetesen bármelyik amatőr színjátszó csoport kérhet mentori segítséget tőlünk, ami egyfajta gyorssegélyt nyújt, és kiváló alkalom a beszélgetésekre. A következő e-mail-címen fordulhattok hozzánk: szabo.event@gmail.com. Kérlek, tüntessétek fel, hogy milyen szakemberre van szükségetek (pl. drámatanárra, zenészre, táncosra), mi – az anyagi lehetőségeinkhez mérten – megpróbálunk eleget tenni ezeknek a kéréseknek. Kérlek benneteket, hogy minél hamarabb jelentkeztek, mert gazdaságosan kell bännünk az idővel is.

Mindenképpen szükség van arra, hogy színjátszókként definiáljuk, kik vagyunk, és mit szeretnénk elérni, milyen úton haladva. Meggyőződésem, hogy ehhez szükség van egy szakmai szervezetre létrehozására, amely a fesztiváloktól függetlenül, de azokkal együttműködve koordinálja, segíti a szlovákiai magyar amatőr színjátszó mozgalom útját. Ezekre az igényekre reagálva felvállaltuk a kezdő lépések koordinálását: minden fesztiválon létrehozunk egy szakmai fórumot, amelyen körvonalazzuk az alakuló egyesület struktúráját, céljait, megvalósításának módját. Ez év végéig szeretnénk jogi úton is létrehozni az egyesületet, megállapodni a munkatervében. Az első ilyen találkozó a Duna Menti Tavaszon lesz. Addig is minden mentori, illetve képzési alkalmat fel fogunk használni, hogy arra buzdítsuk a csoportvezetőket, jöjjenek el a találkozóra, és készüljenek fel a szakmai igényeik megfogalmazásával, illetve azzal, hogy milyen munkát tudnak ennek a szervezetnek felépítésében, működésében felvállalni. Fontos kiemelni, hogy ezek a szakmai fórumok nem a fesztivál ellenében valósulnak meg, hanem kísérőrendezvényként. A szlovákiai magyar amatőr színjátszósokat összefogó szervezet létrejöttével kapcsolatban minden további lépés ezeknek a fórumoknak az igényei alapján történik majd meg.



Illusztrációs fotó: Apropó színjátszócsoporthoz